A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (negyedik tanács)

2025. december 18.*

„Előzetes döntéshozatal – EUMSZ 45. cikk – Munkavállalók szabad mozgása – Egyenlő bánásmód – 492/2011/EU rendelet – A 7. cikk (2) bekezdése – Szociális kedvezmények – Családi támogatás – E támogatásnak külföldi illetőségű munkavállaló részére a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermeke utáni nyújtásának feltétele – Azon követelmény, miszerint e munkavállalónak e gyermek »tartásához hozzá [kell] járulni[a]« – Értékelési szempontok – A közös lakóhely meglétén alapuló vélelem – 2004/38/EK irányelv – A 2. cikk 2. pontjának c) alpontja – A »családtag« fogalma”

A C-296/24. sz. [Jouxy][i] – C-307/24. sz. [Momeut][i] egyesített ügyekben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott tizenkét előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyeket a Cour de cassation (semmítőszék, Luxembourg) a Bírósághoz 2024. április 26-án érkezett, 2024. április 25-i határozataival terjesztett elő az

SM,

PX (C-296/24),

CY (C-297/24),

LK,

MF (C-298/24),

OP,

TD (C-299/24),

MY,

IX (C-300/24),

AH,

CJ (C-301/24),

AE (C-302/24),

* Az eljárás nyelve: francia.

[i] A jelen ügy neve fiktív. Az nem egyezik az eljárásban részt vevő egyetlen fél valódi nevével sem.

BF,

CG (C-303/24),

LH (C-304/24),

TB,

MV (C-305/24),

KN,

PE (C-306/24),

NB (C-307/24),

és

a **Caisse pour l'avenir des enfants**

között folyamatban lévő eljárásokban,

A BÍRÓSÁG (negyedik tanács),

tagjai: I. Jarukaitis tanácselnök, K. Lenaerts, a Bíróság elnöke, a negyedik tanács bírájaként eljárva, M. Condinanzi, N. Jääskinen (előadó) és R. Frendo bírák,

főtanácsnok: R. Norkus,

hivatalvezető: A. Calot Escobar,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

– SM, PX és NB képviseletében V. Bolard avocat,

– CY, LK, MF, OP, TD, MY, IX, AH, CJ, AE, BF, CG, LH, TB, MV, KN és PE képviseletében P. Peuvrel avocat,

– a Caisse pour l'avenir des enfants képviseletében R. Jazbinsek avocate,

– a cseh kormány képviseletében J. Benešová, M. Smolek és J. Vláčil, meghatalmazotti minőségben,

– az Európai Bizottság képviseletében S. Delaude és B.-R. Killmann, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2025. június 12-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek a Bíróság által az EUMSZ 45. cikknek, az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2004. L 158., 77. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 46. o.; helyesbítés: HL 2009. L 274., 47. o.) 2. cikke 2. pontjának, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2004. L 166., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 5. fejezet, 5. kötet, 72. o.) 1. cikke i) pontjának és 67. cikkének, valamint a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2011. L 141., 1. o.) 7. cikke (2) bekezdésének értelmezésével összefüggésben kialakított ítélkezési gyakorlatból következő, a gyermek „tartásához való hozzájárulás” fogalmának az értelmezésére vonatkoznak.

2 E kérelmeket több határ menti ingázó munkavállaló, valamint többüknek a házastársa vagy regisztrált élettársa és a Caisse pour l’avenir des enfants (a gyermekek jövőjéért alap, Luxemburg, a továbbiakban: CAE) között annak tárgyában folyamatban lévő tizenkét jogvita keretében terjesztették elő, hogy a CAE megtagadta, hogy e munkavállalók számára családi támogatást nyújtson a házastársuk vagy regisztrált élettársuk gyermekei után.

Jogi háttér

Az uniós jog

A 2004/38 irányelv

3 A 2004/38 irányelv 2. cikkének szövege a következő:

„Ezen irányelv alkalmazásában:

[…]

2) »családtag«:
   a) a házastárs;
   b) az uniós polgár élettársa, akivel egy tagállam jogszabályai alapján létrejött regisztrált élettársi kapcsolatban él, ha a fogadó tagállam jogszabályai a regisztrált élettársi kapcsolatot a házassággal egyenértékűnek tekintik, és a fogadó tagállam vonatkozó jogszabályaiban megállapított feltételekkel összhangban;
   c) az uniós polgár, házastársa, vagy a b) pontban meghatározott élettársa egyenesági leszármazottai, akik 21. életévüket nem töltötték be vagy eltartottak;

[…]”

A 883/2004 rendelet

4 A 883/2004 rendelet 1. cikke értelmében:

„E rendelet alkalmazásában:

[…]

i) »családtag«:
   1. i. családtagként meghatározott vagy elismert személy, illetve olyan személy, akit a háztartás tagjának tekintenek azok a jogszabályok, amelyek szerint ellátást nyújtanak;

      […]
   2. ha egy tagállamnak az 1. pont értelmében alkalmazandó jogszabályai nem különböztetik meg a családtagokat és a hatályuk alá tartozó egyéb személyeket, a házastársat, a kiskorú gyermekeket és a nagykorú eltartott gyermekeket családtagoknak kell tekinteni;

[…]”

5 E rendelet „A rendelet alkalmazási köre” címet viselő 3. cikke az (1) bekezdésében így rendelkezik:

„Ezt a rendeletet a következő szociális biztonsági ágakra vonatkozó valamennyi jogszabályra kell alkalmazni:

[…]

j) családi ellátások.”

6 Az említett rendelet „Másik tagállamban lakóhellyel rendelkező családtagok” címet viselő 67. cikke értelmében:

„Egy személy az illetékes tagállam jogszabályainak megfelelően jogosult családi ellátásokra a másik tagállamban lakó családtagjai után is, mintha a családtagok is az előbb említett tagállamban rendelkeznének lakóhellyel. […]”

A 492/2011 rendelet

7 A 492/2011 rendelet „Foglalkoztatás és egyenlő bánásmód” című 7. cikke előírja:

„(1) Valamely tagállamnak egy másik tagállam területén foglalkoztatott állampolgárát a foglalkoztatási és munkafeltételek tekintetében nem kezelhetik állampolgársága miatt a hazai állampolgároktól eltérő módon, különösen, ami a javadalmazást, a munkaviszony megszüntetését és munkanélkülivé válás esetén az újraelhelyezést vagy újrafoglalkoztatást illeti.

(2) Az említett munkavállaló a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élvez.

[…]”

A luxemburgi jog

8 A luxemburgi jog releváns rendelkezéseit, az alapügyek tényállásaira alkalmazandó változatukban, a code de la sécurité sociale (társadalombiztosítási törvénykönyv) 269. és 270. cikkének a társadalombiztosítási törvénykönyv és a jövedelemadóról szóló, 1967. december 4-i módosított törvény módosításáról, valamint a gyermekek után járó visszatérítésekről szóló, 2007. december 21-i módosított törvény hatályon kívül helyezéséről szóló, 2016. augusztus 1-jén hatályba lépett, 2016. július 23-i törvény *(Mémorial* A 2016., 2348. o.; a továbbiakban: törvénykönyv) szerinti változata képezi.

9 A törvénykönyv 269. cikkének „A jogosultság feltételei” című (1) bekezdése így rendelkezik:

„Ez a rendelkezés bevezeti a gyermekek jövőjét szolgáló támogatást (a továbbiakban: »családi támogatás«).

Családi támogatásra jogosult:

a) a ténylegesen és folyamatosan Luxemburgban tartózkodó és ott bejelentett lakóhellyel rendelkező gyermek;

b) a luxemburgi jogszabályok és az uniós rendeletek hatálya alá tartozó, vagy a Luxemburg által a szociális biztonság tárgyában aláírt és a családi támogatásoknak a foglalkoztatás helye szerinti ország jogszabályainak megfelelő folyósítását előíró két- vagy többoldalú aktus hatálya alá tartozó bármely személynek a 270. cikkben meghatározott családtagja. A családtagoknak a szóban forgó rendeletekben vagy aktusokban említett érintett országok egyikében kell lakóhellyel rendelkezniük.”

10 E törvénykönyv 270. cikke a következőképpen rendelkezik:

„A 269. cikk (1) bekezdésének b) pontja alkalmazásában valamely személy házasságon belül és házasságon kívül született, valamint örökbe fogadott gyermekei e személy családtagjának minősülnek, és családi támogatásra jogosultak.”

Az alapeljárások és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

11 A CAE a törvénykönyv 269. és 270. cikke alapján hozott határozataival megtagadta az alapeljárások felpereseitől, akik Belgiumban, Németországban, illetve Franciaországban lakóhellyel rendelkező és Luxemburgban keresőtevékenységet végző határ menti ingázó munkavállalók, a házastársuk vagy regisztrált élettársuk gyermekei után családi támogatások nyújtását (C-299/24. sz. és C-301/24. sz. ügy), illetve 2016. augusztus 1-jei hatállyal megvonta tőlük az ilyen gyermekek után kapott támogatásokat (C-296/24–C-298/24. sz., C-300/24. sz. és C-302/24–C-307/24. sz. ügy).

12 A CAE szerint mivel e gyermekek nem állnak leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatban az érintett határ menti ingázó munkavállalókkal, nem minősülnek a törvénykönyv 270. cikke értelmében vett „családtagnak”.

13 A conseil arbitral de la sécurité sociale (társadalombiztosítási választottbírósági tanács, Luxemburg) helyt adott az e munkavállalók által a családi támogatás nyújtása, illetve helyreállítása céljából indított kereseteknek.

14 A conseil supérieur de la sécurité sociale (legfelsőbb társadalombiztosítási tanács, Luxemburg) viszont a CAE jelen ítélet 11. pontjában említett határozatait – megváltoztatva – helybenhagyta.

15 Az alapeljárások felperesei felülvizsgálati kérelmet nyújtottak be a Cour de cassation (semmítőszék, Luxemburg), a kérdést előterjesztő bíróság előtt.

16 E bíróság megjegyzi, hogy a Bíróság a 2020. április 2-i Caisse pour l'avenir des enfants (A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítéletében (C-802/18, EU:C:2020:269) a 883/2004 rendelet 1. cikke i) pontjának és 67. cikkének a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és a 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben történő értelmezése alapján, a határ menti ingázó munkavállaló azon jogát, hogy a házastársának vagy regisztrált élettársának azon gyermeke után, akivel nem áll leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatban, családi támogatásban részesüljön, annak bizonyításától teszi függővé, hogy hozzájárul e gyermek tartásához.

17 Mivel az alapügyekben a conseil supérieur de la sécurité sociale (legfelsőbb társadalombiztosítási tanács) úgy ítélte meg, hogy a határ menti ingázó munkavállalónak a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének tartásához való hozzájárulása nem nyert bizonyítást, a kérdést előterjesztő bíróság a 2016. december 15-i Depesme és társai ítéletre (C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955) is hivatkozva arra keresi a választ, hogy milyen objektív körülmények alkalmasak e tartás bizonyítására.

18 Így e bíróság többek között arra keresi a választ, hogy a határ menti ingázó munkavállaló és az érintett gyermek közös lakóhelyének bizonyítása elegendő-e annak megállapításához, hogy e munkavállaló hozzájárul e gyermek tartásához, vagy más objektív körülményeket is figyelembe kell-e venni, mint például e lakóhely finanszírozási módját. Ebben az összefüggésben felmerül a gyermek életkorának tulajdonítandó jelentőség kérdése is, mivel ezen ítéletből az következik, hogy a gyermekek esetében 21 éves korukig mindenképpen vélelmezni kell, hogy eltartottak. Ezenkívül a kérdést előterjesztő bíróság arra keresi a választ, hogy milyen jelentőséget kell tulajdonítani a gyermek szükségleteinek kielégítéséhez való szülői hozzájárulásnak, a szülőket terhelő tartási kötelezettség, illetve a kapcsolattartási és elhelyezési jog alapján.

19 E körülmények között a Cour de cassation úgy határozott, hogy az eljárásokat felfüggeszti, és előzetes döntéshozatal céljából a következő, a C-296/24–C-307/24. sz. ügyekben azonos módon megfogalmazott kérdéseket terjeszti a Bíróság elé:

„1) a) A gyermek »tartásához való hozzájárulásnak« a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a munkavállalók szabad mozgásával és a határ menti ingázó munkavállaló által a valamely tagállamban folytatott keresőtevékenységével összefüggő szociális kedvezményben való részesüléssel kapcsolatban kialakított fogalmát, amelyből az Európai Unió jogának rendelkezései értelmében a családtag jogállás következik, a házastársának vagy regisztrált élettársának azon gyermeke után, akivel nincs leszármazáson alapuló rokoni kapcsolata, önmagában vagy a munkavállalók szabad mozgásának biztosítására irányuló rendelkezések tág értelmezésének elvével együttesen úgy kell-e értelmezni, hogy az fennáll az alábbiak alapján, és ennélfogva jogot keletkeztet a szociális kedvezményben való részesülésre,

– kizárólag a határ menti ingázó munkavállaló és a gyermek egyik szülője közötti házasság vagy regisztrált élettársi kapcsolat fennállása alapján;

– kizárólag a határ menti munkavállaló és a gyermek közös lakóhelyének vagy tartózkodási helyének ténye alapján;

– kizárólag azon tény alapján, hogy a határ menti ingázó munkavállaló viseli az általában a gyermek javára felmerülő bármely költséget, még akkor is, ha az

– olyan szükségleteket elégít ki, amelyek nem alapvető vagy tartási jellegűek;

– harmadik személy javára történik, és csak közvetett módon szolgálja a gyermek javát;

– nem a gyermek kizárólagos vagy sajátos érdekét szolgálja, hanem a háztartás egészének javát szolgálja;

– csak alkalomszerű;

– alacsonyabb a szülők által viselt kiadásoknál;

– a gyermek szükségletei szempontjából jelentéktelen;

– kizárólag azon tény alapján, hogy a költségeket a határ menti ingázó munkavállaló és házastársa vagy regisztrált élettársa – a gyermek szülője – közös számlájáról fedezik, tekintet nélkül az ott szereplő pénzeszközök eredetére;

– kizárólag azon tény alapján, hogy a gyermek 21. életévét nem töltötte be?

b) Amennyiben az első kérdésre adott válasz nemleges, úgy kell-e értelmezni a »tartáshoz való hozzájárulás« fogalmát, hogy az fennáll és így a szociális ellátásra való jogosultságot keletkeztet, ha az említett körülmények közül kettő vagy több fennállását is bizonyították?

2) A gyermek »tartásához való hozzájárulásnak« a Bíróság ítélkezési gyakorlatában a munkavállalók szabad mozgásával és a határ menti ingázó munkavállaló által a valamely tagállamban folytatott keresőtevékenységével összefüggő szociális kedvezményben való részesüléssel kapcsolatban kialakított fogalmát, amelyből az Európai Unió jogának rendelkezései értelmében a családtag jogállás következik, a házastársának vagy regisztrált élettársának azon gyermeke után, akivel nincs leszármazáson alapuló rokoni kapcsolata, önmagában vagy a munkavállalók szabad mozgásának biztosítására irányuló rendelkezések tág értelmezésének elvével együttesen úgy kell-e értelmezni, hogy az nem áll fenn, és ennélfogva kizárja a szociális kedvezményben való részesülés jogát,

– kizárólag a gyermek szüleit terhelő tartási kötelezettség fennállása alapján, függetlenül

– attól a kérdéstől, hogy e tartási követelést bírósági úton vagy szerződés útján állapították-e meg;

– attól az összegtől, amelyben a tartási követelést megállapították;

– attól a kérdéstől, hogy a kötelezett ténylegesen teljesíti-e ezt a tartási kötelezettséget;

– attól a kérdésről, hogy a határ menti ingázó munkavállaló hozzájárulása pótolja-e a gyermek szülőjének mulasztását;

– kizárólag azon tény alapján, hogy a gyermek rendszeres időközönként, kapcsolattartási és elhelyezési jog, váltakozó elhelyezés keretében vagy más módon történő tartózkodás keretében a másik szülőnél tartózkodik?”

20 A Bíróság elnöke a 2024. június 26-i határozatával az eljárás írásbeli és a szóbeli szakaszának lefolytatása, valamint az ítélet meghozatala céljából egyesítette a C-296/24–C-307/24. sz. ügyeket.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Előzetes észrevételek

21 Anélkül, hogy kifejezetten elfogadhatatlansági kifogást emelt volna, a CAE írásbeli észrevételeiben megjegyezte, hogy a Bíróságnak „el kell utasítania” az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdéseket, mivel azok olyan ténybeli helyzet értékelésére vonatkoznak, amely kizárólag a hatáskörrel rendelkező nemzeti hatóságok és adott esetben a hatáskörrel rendelkező nemzeti bíróságok hatáskörébe tartozik.

22 E tekintetben a nemzeti bíróságok és a Bíróság közötti egyértelmű feladatmegosztáson alapuló, az EUMSZ 267. cikkben előírt eljárás keretében kizárólag a nemzeti bíróság rendelkezik hatáskörrel a nemzeti jogi rendelkezések értelmezésére és alkalmazására, míg a Bíróság a nemzeti bíróság által rendelkezésére bocsátott tények alapján kizárólag az uniós jogi rendelkezés értelmezéséről vagy érvényességéről foglalhat állást (1978. március 16-i Oehlschläger ítélet, 104/77, EU:C:1978:69, 4. pont; 2024. november 7-i ERB New Europe Funding II ítélet, C-178/23, EU:C:2024:943, 21. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

23 A CAE érveit illetően elegendő megjegyezni, hogy kérdéseivel az előterjesztő bíróság lényegében azt kéri a Bíróságtól, hogy értelmezze az EUMSZ 45. cikket, a 883/2004 rendelet 1. cikkének i) pontját és 67. cikkét a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és a 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben, amint azokat a Bíróságnak a 2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants (A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítéletéből (C-802/18, EU:C:2020:269, 64. és 70. pont) eredő ítélkezési gyakorlata értelmezi, és különösen azt, hogy pontosítsa, hogy hogyan kell értelmezni a külföldi illetőségű munkavállaló részére a házastársa vagy regisztrált élettársa azon gyermeke utáni családi támogatás foglalkoztatás helye szerinti tagállamban történő nyújtásának ezen ítélkezési gyakorlatban kialakított feltételét, miszerint e munkavállalónak e gyermek „tartásához hozzá [kell] járulni[a]”.

24 Bár végső soron a közigazgatási szervek és adott esetben a nemzeti bíróságok feladata annak értékelése, hogy egy adott esetben a családi támogatás nyújtása tekintetében tiszteletben tartották-e ezt a követelményt, a jelen ítélet 22. pontjában hivatkozott ítélkezési gyakorlatnak megfelelően a Bíróság feladata azon uniós jogi rendelkezések értelmezése, amelyekre az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések vonatkoznak.

25 Következésképpen az előzetes döntéshozatal iránti kérelmek elfogadhatók.

A két kérdésről

26 Két kérdésével, amelyeket célszerű együttesen vizsgálni, az előterjesztő bíróság lényegében arra vár választ, hogy az EUMSZ 45. cikket, a 883/2004 rendelet 1. cikkének i) pontját és 67. cikkét a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és a 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben úgy kell-e értelmezni, hogy pusztán azzal teljesül a külföldi illetőségű munkavállaló részére a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermeke utáni családi támogatás foglalkoztatás helye szerinti tagállamban történő nyújtásának azon feltétele, miszerint e munkavállalónak e gyermek „tartásához hozzá [kell] járulni[a]”, hogy ez utóbbiak lakóhelye közös, vagy más objektív körülményeket is figyelembe kell-e venni e tartás meglétének megállapításához.

27 E tekintetben mindenekelőtt meg kell állapítani, hogy az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a külföldi illetőségű munkavállaló nemcsak a saját gyermeke, hanem házastársának vagy regisztrált élettársának azon gyermeke után is részesülhet az olyan szociális kedvezmény címén nyújtott állami támogatásban, mint amilyen a felsőoktatási tanulmányokhoz nyújtott pénzügyi támogatás, akivel nincs leszármazáson alapuló rokoni kapcsolata, ha az említett munkavállaló hozzájárul e gyermek eltartásához (lásd ebben az értelemben: 2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 57–60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

28 Ezt követően, közelebbről az olyan családi támogatást illetően, mint amilyenről az alapügyben szó van, a Bíróság a 2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants (A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítéletben (C-802/18, EU:C:2020:269) kimondta egyrészt, hogy az ilyen családi támogatás a 883/2004 rendelet 3. cikke (1) bekezdésének j) pontjában említett családi ellátások körébe tartozó szociális biztonsági ellátásnak minősül. Mivel e támogatás a határ menti ingázó munkavállaló által valamely tagállamban folytatott keresőtevékenységhez kapcsolódik, az a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében vett szociális kedvezménynek is minősül, amelyből kitűnik, hogy a külföldi illetőségű munkavállalók a hátrányos megkülönböztetés tilalmának elvével összhangban – amely tilt bármely, az állampolgárságon alapuló hátrányos megkülönböztetést – a hazai munkavállalókkal azonos szociális és adókedvezményeket élveznek (lásd ebben az értelemben: 2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 24., 31. és 40. pont).

29 A Bíróság másrészt többek között a jelen ítélet 27. pontjában említett, a munkavállalók szabad mozgásának területén, a felsőfokú tanulmányok folytatásához az ilyen munkavállalók családtagjai számára nyújtott pénzügyi támogatás nyújtásának feltételeire vonatkozó állandó ítélkezési gyakorlatot alkalmazta annak megállapítása érdekében, hogy a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével, amely az egyenlő bánásmód EUMSZ 45. cikk (2) bekezdésében foglalt szabályának különös kifejeződése a szociális kedvezmények nyújtásának sajátos területén, ellentétesek azok a tagállami rendelkezések, amelyek értelmében a külföldi illetőségű munkavállalókat csak a saját gyermekeik után illeti meg az alapeljárásban szóban forgó családi támogatás, házastársuknak a velük leszármazáson alapuló rokoni kapcsolatban nem álló gyermekei után azonban nem – akiknek a tartásához viszont hozzájárulnak –, holott az e támogatáshoz való jog az e tagállamban lakóhellyel rendelkező valamennyi gyermeket megilleti (2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 64. és 70. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

30 A jelen ügyben a Bíróság rendelkezésére álló iratokból kitűnik, hogy ezen ítéletet követően a conseil supérieur de la sécurité sociale (legfelsőbb társadalombiztosítási tanács) megváltoztatás útján megállapította, hogy a CAE, miután elvégezte az alapügyek *in concreto* felülvizsgálatát, jogosan tagadta meg a külföldi illetőségű munkavállalóktól házastársuk vagy regisztrált élettársuk gyermekei után az alapügyben szóban forgó családi támogatást azzal az indokkal, hogy az említett munkavállalók nem járultak hozzá teljes mértékben az említett gyermekek tartásához.

31 E tekintetben először is hangsúlyozni kell, hogy az ítélkezési gyakorlat szerint az Unió egyik alapját képező, a munkavállalók szabad mozgását biztosító rendelkezéseket tágan kell értelmezni (lásd ebben az értelemben: 2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 58–60. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

32 Másodszor figyelembe kell venni a „családtag” fogalmának a 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontjában szereplő meghatározását. A határ menti ingázó munkavállaló azon „családtagjának” fogalma, akiket a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében közvetve megillethet az egyenlő bánásmód, ugyanis megfelel a „családtag” 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett fogalmának, amely magában foglalja a házastársat, illetve az uniós polgár azon élettársát, akivel regisztrált élettársi kapcsolatban él, az egyenes ági leszármazottakat, akik 21. életévüket nem töltötték be vagy eltartottak, valamint a házastárs és az élettárs egyenesági leszármazottait (lásd ebben az értelemben: 2020. április 2-i Caisse pour l’avenir des enfants [A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke] ítélet, C-802/18, EU:C:2020:269, 51. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

33 E tekintetben a Bíróság már pontosította, hogy a gyermekek eltartását 21 éves korig mindenképpen vélelmezik, amint az különösen a 2004/38 irányelv 2. cikke 2. pontjának c) alpontjából következik (2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 62. pont), és hogy a határ menti ingázó munkavállaló házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének eltartott családtagi minősége objektíve következhet abból, hogy e munkavállalónak és az érintett gyermeknek közös lakóhelye van (lásd ebben az értelemben: 2016. december 15-i Depesme és társai ítélet, C-401/15–C-403/15, EU:C:2016:955, 59. és 60. pont).

34 Ez utóbbi tekintetben ebből az ítélkezési gyakorlatból azt a következtetést lehet levonni, hogy ha a külföldi illetőségű munkavállalónak és a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének közös lakóhelye van, ez az objektív körülmény főszabály szerint önmagában elegendő annak bizonyításához, hogy e munkavállaló hozzájárul e gyermek tartásához, mivel a közös lakóhely az e személyek közötti tartós kötődést jellemzi.

35 Minden más értelmezés nemcsak a jelen ítélet 31. pontjában megállapított, a munkavállalók szabad mozgását biztosító rendelkezések tág értelmezésének elvével lenne ellentétes, hanem figyelmen kívül hagyná a jelen ítélet 32. pontjában felidézett ítélkezési gyakorlatot is, amely előírja, hogy az azon személyek körének meghatározására irányuló értékelés keretében, akiket a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdése értelmében közvetve megillethet az egyenlő bánásmód, figyelembe kell venni a „családtag” 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontja értelmében vett fogalmát.

36 Következésképpen annak megállapításához, hogy egy adott esetben teljesül-e az a követelmény, amely szerint a külföldi illetőségű munkavállalónak hozzá kell járulnia a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének tartásához, úgy kell tekinteni, hogy a gyermek életkorától függetlenül elegendő a munkavállaló és e gyermek közös lakóhelyének bizonyítéka, amennyiben e

gyermek egyebekben megfelel a foglalkoztatás helye szerinti tagállam jogszabályai, a jelen esetben a szóban forgó családi támogatás nyújtását szabályozó luxemburgi jogszabályok által előírt feltételeknek.

37 A közös lakóhely megléte alapján ugyanis vélelmezhető, hogy a keresőtevékenységet végző külföldi illetőségű munkavállaló hozzájárul a háztartás költségei legalább egy részének fedezéséhez, azaz többek között a háztartás lakhatási és életköltségeinek fedezéséhez, és így tagjai szükségleteinek kielégítéséhez, ideértve a házastárs vagy regisztrált élettárs gyermekének szükségleteit is. Ennélfogva az a körülmény, hogy a külföldi illetőségű munkavállalónak és e gyermeknek a lakóhelye közös, elegendő annak bizonyításához, hogy tiszteletben tartották az e gyermek tartásához való hozzájárulásra vonatkozó követelményt.

38 Egyébiránt hangsúlyozni kell, hogy e közös lakóhelynek nem kell szükségszerűen teljes időben fennállnia. Egyrészt, figyelembe véve a mozaikcsaládok jelenségének jelentőségét, amint arra a főtanácsnok az indítványának 58. és 59. pontjában rámutatott, az érintett gyermek az idő egy részében a másik, biológiai vagy örökbefogadó szülőjével is lakhat, aki nem a külföldi illetőségű munkavállaló házastársa vagy regisztrált élettársa. Másrészt az e munkavállaló és e gyermek közötti kapcsolat nem tekinthető megszakadtnak pusztán amiatt, hogy ez utóbbi a tanulmányok folytatása miatt az idő egy részében e lakóhelyen kívül lakik.

39 Az előterjesztő bíróság kérdéseire tekintettel hozzá kell tenni először is, hogy mivel a közös lakóhely megléte elegendő feltétele a gyermek eltartására vonatkozó követelmény tiszteletben tartásának, a közigazgatás, illetve adott esetben a nemzeti bíróságok nem követelhetik meg a külföldi illetőségű munkavállalótól, hogy az ilyen lakóhely fennállásának bizonyításán túl konkrétabban bizonyítsa, hogy hozzájárul az érintett gyermek mindennapi költségeihez vagy különleges szükségletei kielégítéséhez.

40 Mindemellett, amennyiben a külföldi illetőségű munkavállaló és az érintett gyermek közös lakóhelye – az e gyermek által folytatott tanulmányok miatt – teljes mértékben hiányzik, más objektív, bizonyos stabilitást mutató körülményeket, mint például az említett gyermek lakhatási, utazási és/vagy mindennapi életének költségeihez való hozzájárulás, figyelembe kell tudni venni annak érdekében, hogy e munkavállalónak lehetősége legyen bizonyítani, hogy továbbra is hozzájárul a tartásához.

41 Másodszor, a külföldi illetőségű munkavállaló házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének másik biológiai vagy örökbefogadó szülője által fizetett tartásdíj fennállása, amely eset a 2020. április 2-i Caisse pour l'avenir des enfants (A határ menti ingázó munkavállaló házastársának gyermeke) ítélet (C-802/18, EU:C:2020:269) 52. pontjában szerepel, vagy e szülő kapcsolattartási és elhelyezési jogának fennállása nem tekinthető olyan körülménynek, amely lehetővé teszi annak kizárását, hogy e munkavállaló hozzájárul e gyermek tartásához, akivel ugyanabban a háztartásban lakik.

42 E tekintetben meg kell állapítani egyrészt, amint azt a főtanácsnok az indítványának 49. pontjában tette, hogy ebben az ítéletben a Bíróság kizárólag abból a célból említette, hogy az adott ügyben nem állt fenn ilyen tartásdíj, hogy segítse a kérdést előterjesztő bíróságot azon kérdés megítélésében, hogy a határ menti ingázó munkavállaló hozzájárul-e e gyermek tartásához. Következésképpen a külföldi illetőségű munkavállaló házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének másik szülőjét terhelő tartásdíj fennállása nem tekinthető olyan kritériumnak, amely lehetővé teszi annak kizárását, hogy e munkavállaló hozzájárul a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének tartásához, akivel ugyanabban a háztartásban lakik. Ez annál is inkább így

van, mivel az ilyen tartásdíj fennállása nem minősül olyan feltételnek, amely kizárja a családi támogatásban való részesülést azon hazai munkavállaló házastársának vagy regisztrált élettársának gyermeke után, akivel a munkavállaló ugyanabban a háztartásban lakik.

43 Másrészt a jelen ítélet 41. pontjában említett körülmények figyelembevétele annak kizárása érdekében, hogy a külföldi illetőségű munkavállaló hozzájárul a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekének tartásához, a gyermek eltartására vonatkozó követelmény olyan értelmezését jelentené, amely figyelmen kívül hagyja a munkavállalók szabad mozgását biztosító rendelkezések tág értelmezésének a jelen ítélet 35. pontjában felidézett elvét.

44 Harmadszor pontosítani kell, hogy – amint arra a főtanácsnok az indítványának 61. pontjában rámutatott – a közös lakóhelyen alapuló azon vélelemből, hogy a külföldi illetőségű munkavállaló eltartja a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermekét, az következik, hogy a közigazgatás vagy adott esetben a nemzeti bíróságok csak kivételes körülmények között tagadhatják meg e munkavállalótól az olyan családi támogatás nyújtását, mint amilyenről az alapügyben szó van. Az ilyen megtagadás csak akkor igazolható, ha az iratokból kitűnik, hogy az említett munkavállaló hamis nyilatkozatokat tett, vagy valójában semmilyen módon nem járul hozzá a gyermek tartásával kapcsolatos költségek fedezéséhez, mivel azokat teljes egészében harmadik személy viseli.

45 A fenti megfontolások összességére tekintettel az előterjesztett kérdésekre azt a választ kell adni, hogy az EUMSZ 45. cikket, a 883/2004 rendelet 1. cikkének i) pontját és 67. cikkét a 492/2011 rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével és a 2004/38 irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben úgy kell értelmezni, hogy teljesül a külföldi illetőségű munkavállaló részére a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermeke utáni családi támogatás foglalkoztatás helye szerinti tagállamban történő nyújtásának azon feltétele, miszerint e munkavállalónak e gyermek „tartásához hozzá [kell] járulni[a]”, ha az említett munkavállaló és a házastársa vagy regisztrált élettársa biológiai vagy örökbe fogadott gyermeke között olyan családi közösség áll fenn, amelyet ugyanezen munkavállaló és e gyermek közös lakóhelyének megléte jellemez.

A költségekről

46 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (negyedik tanács) a következőképpen határozott:

Az EUMSZ 45. cikket, a szociális biztonsági rendszerek koordinálásáról szóló, 2004. április 29-i 883/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének i) pontját és 67. cikkét a munkavállalók Unión belüli szabad mozgásáról szóló, 2011. április 5-i 492/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 7. cikkének (2) bekezdésével, valamint az Unió polgárainak és családtagjaiknak a tagállamok területén történő szabad mozgáshoz és tartózkodáshoz való jogáról, valamint az 1612/68/EGK rendelet módosításáról, továbbá a 64/221/EGK, a 68/360/EGK, a 72/194/EGK, a 73/148/EGK, a 75/34/EGK, a 75/35/EGK, a 90/364/EGK, a 90/365/EGK és a 93/96/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló, 2004. április 29-i 2004/38/EK európai parlamenti és tanácsi irányelv 2. cikkének 2. pontjával összefüggésben

a következőképpen kell értelmezni:

teljesül a külföldi illetőségű munkavállaló részére a házastársa vagy regisztrált élettársa gyermeke utáni családi támogatás foglalkoztatás helye szerinti tagállamban történő nyújtásának azon feltétele, miszerint e munkavállalónak e gyermek „tartásához hozzá [kell] járulni[a]”, ha az említett munkavállaló és a házastársa vagy regisztrált élettársa biológiai vagy örökbe fogadott gyermeke között olyan családi közösség áll fenn, amelyet ugyanezen munkavállaló és e gyermek közös lakóhelyének megléte jellemez.

Aláírások